

OLIMPIADA NAȚIONALĂ
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană
Clasa a V-a

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Dar directorul circului se ținu de cuvânt. Tipări afișe. Dădu reprezentații în folosul lui Fram. Deschise lista de subscripție. Adună destui bani ca să-i mai rămână și în pungă. Apoi scrise scrisori și bătu telegrame. După două săptămâni primi răspuns mulțumitor. Se afla undeva, într-un port străin, o mare întreprindere care plătea vânători în toate unherele pământului să prindă animale și păsări, reptile și tot soiul de vietăți pentru circuri, menajerii și grădini zoologice. Directorul întreprinderii se oferea să-l trimită pe Fram în patria urșilor albi. Pleacă o corabie cu excursioniști în ținuturile polare. Pe corabie aveau să pornească și doi vânători încercați ca să aducă niște pui de urși tineri, pentru circurile, menajeriile și grădinile zoologice din Europa. Așa că Fram putea să se bucure de voiaj aproape gratuit.

Vestea se răspânde și făcu vâlvă în circ. În ziua plecării au trecut cu toții, clovni și gimnaști, acrobați și călăreți, să-și ia rămas bun de la ursul polar. Unii îl dezmierdau. Alții i-au adus fructele care-i plac, bomboane și sirop. Cel mai de la urmă a rămas lângă el August cel prost. De data asta nu mai avea nasul de gogoșar și părul cărămiziu din perucă, așa cum îl zbârlea, ca să stârnească râsul galeriei.

Era dimineața. Încă nu sosise ceasul reprezentației. August cel prost deci nu-și îmbrăcase încă hainele de paiață și nu-și spoise mutra. Se afla acum un om ca toți oamenii, îmbrăcat în haine sărăcicioase. Cu obrazul ostenit și cu ochii triști. Căci așa arăta August cel prost în viața lui cea adevărată, după ce-și lepăda fracul cu coadă care spânzura și ghetele mai lungi decât schiurile, peruca roșcată și nasul caraghios. Era un clovn bătrân, bolnav, care trăia singur și care știa că are să-și sfârșească bătrânețile într-un spital sau într-un azil. Ca și Fram, se simțea ostenit.

(Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*)

1. Precizează ce a făcut directorul de circ pentru a se ține de cuvânt 4 p.
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă,4 p.
În viața lui cea adevărată, August cel prost:
a) era îmbrăcat în haine sărăcicioase; b) avea o perucă roșcată ; c) avea ghetele mai lungi decât schiurile.
3. Aranjează propozițiile următoare în ordinea în care apar în fragmentul dat:
a) Vestea se răspîndi și făcu vâlvă în circ.
b) Directorul circului se ținu de cuvânt.
c) Dădu reprezentații în folosul lui Fram.
d) Cel mai de la urmă a rămas lângă el August cel prost.
e) Deschise lista de subscripție..... 4 p.
4. Utilizează, într-o descriere de aproximativ 30 de cuvinte, a unui animal preferat, următoarele expresii:
unherele pământului, menajeriile și grădinile zoologice, ceasul reprezentației 4 p.
5. Descrie, în aproximativ 50 de cuvinte un peisaj în care trăiesc urșii polari, valorificând și informațiile pe care le deții de la orele de geografie, biologie etc..... 4 p.

Partea II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

Ursul polar este un mamifer mare, greutatea acestuia ajungând până la 300-600 kg la masculi și 150-300 kg la femele, înălțimea la 1,8 m și lungimea la 2,5 m. Are o blană de culoare albă. Ghearele mari și

puternice sunt capabile să doboare adversarii naturali. Are un strat de grăsime sub piele, care îl ajută să se protejeze împotriva frigului, această caracteristică fiind întâlnită și la alte animale din tundră. Este un înotător excelent.

Corpul ursului polar este asemanător cu cel al unui urs brun. Capul poate ajunge la peste 40 cm lungime, cu circumferința de aproximativ 30 cm. Au buze extensibile, dinții sunt mai mici ca la celelalte specii, dar mai ascuțiți, gâtul mai puternic. Au buze extensibile adică nu sunt atașate de gingii și pot culege fructe mici, iar unii le pot coji. Au mirosul bine dezvoltat. Simte prada de la 30 de km depărtare. Urechile sunt mici, externe, dar au auzul bine dezvoltat.

Culoarea blănii este albă, dar poate fi gălbuie sau gri în timpul verii. Însă explicația științifică a culorii acesteia este că firele de păr, incolore, sunt goale în interior ca fibrele optice și conduc razele ultraviolete spre pielea lor neagră, unde sunt absorbite. Este foarte călduroasă, iar temperatura corpului rămâne neschimbată atunci când este foarte frig. Sistemul lor de încălzire este foarte eficient (în părul blănii se găsesc canalicule microscopice pline cu aer care asigură o izolare termică excelentă) și de aceea uneori se tăvălesc prin zăpadă pentru a se răcori.

(Sursa: ro.wikipedia.org/wiki/Urs_polar)

1. Scrie înălțimea și lungimea ursului polar..... 4 p.
2. Explică, într-un enunț, care sunt elementele care îl ajută pe ursul polar să se protejeze împotriva frigului..... 4 p.
3. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă, așa cum apare în textul dat:.....4 p.
a) ursul polar are blana gri în timpul iernii; b) ursul polar are blana brună în timpul verii; c) ursul polar are blana gălbuie în timpul verii; d) ursul polar are blana albă în timpul verii.
4. Numește mamiferul cu care se aseamănă ursul polar 4 p.
5. Precizează, în 7 - 10 rânduri, care este explicația științifică a eficienței sistemului de încălzire a urșilor polari
..... 4 p.

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun în prezentarea ursului polar, identificat în cele două texte..... 5 p.
2. Notează numele personajului descris în ultimul paragraf din primul text..... 5 p.
3. Construiește un enunț despre viața urșilor polari, în care să folosești o enumerație alcătuită din trei cuvinte selectate din primul text 5 p.
4. Transcrie, din al doilea text, cinci secvențe care prezintă trăsăturile ursului polar..... 5 p.
5. Prezintă, într-o compunere narativă de 15-20 de rânduri, o întâmplare imaginară, petrecută în spațiul polar 15 p.
6. Redactează o compunere de 20 - 25 de rânduri, în care să descrii ursul polar, folosind informațiile din cele două texte. 15 p.

Timp de lucru - 2 ore

Toate subiectele sunt obligatorii

Se acordă 10 puncte din oficiu